Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (šiesta komora)

zo 7. marca 2024*

„Odvolanie – Žaloba o náhradu škody – Mimozmluvná zodpovednosť Európskej únie – Údajné protiprávne konanie Európskeho úradu pre boj proti podvodom (OLAF) – Tlačová správa úradu OLAF – Ochrana fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov inštitúciami, orgánmi, úradmi a agentúrami Únie – Nariadenie (EÚ) 2018/1725 – Článok 3 bod 1 – Pojmy ‚osobné údaje' a ‚identifikovateľná fyzická osoba' – Vyšetrovania vykonávané úradom OLAF – Nariadenie (EÚ, Euratom) č. 883/2013 – Prezumpcia neviny – Právo na riadnu správu vecí verejných"

Vo veci C-479/22 P,

ktorej predmetom je odvolanie podľa článku 56 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie, podané 14. júla 2022,

OC, v zastúpení: I. Ktenidis, dikigoros,

odvolateľka,

ďalšia účastníčka konania:

Európska komisia, v zastúpení: T. Adamopoulos a J. Baquero Cruz, F. Blanc Simonetti a A. Bouchagiar, splnomocnení zástupcovia,

žalovaná v prvostupňovom konaní,

SÚDNY DVOR (šiesta komora),

v zložení: predseda šiestej komory T. von Danwitz (spravodajca), sudcovia P. G. Xuereb a A. Kumin,

generálny advokát: N. Emiliou,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

* Jazyk konania: gréčtina.

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Svojím odvolaním sa OC domáha zrušenia rozsudku Všeobecného súdu Európskej únie zo 4. mája 2022, OC/Komisia (T-384/20, ďalej len „napadnutý rozsudok“, EU:T:2022:273), ktorým Všeobecný súd zamietol jej žalobu podľa článku 268 ZFEÚ na náhradu škody, ktorá jej údajne vznikla z dôvodu tlačovej správy Európskeho úradu pre boj proti podvodom (OLAF) č. 13/2020 z 5. mája 2020 s názvom „Vyšetrovanie vedené úradom OLAF odhalilo podvod súvisiaci s financovaním výskumu v Grécku“ (*OLAF investigation uncovers research funding fraud in Greece*) (ďalej len „sporná tlačová správa“), keďže v nej údajne došlo k nezákonnému spracovaniu osobných údajov odvolateľky a uvedeniu nepravdivých informácií o jej osobe.

I. Právny rámec

A. Nariadenie (EÚ, Euratom) č. 883/2013

2 V článku 5 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 883/2013 z 11. septembra 2013 o vyšetrovaniach vykonávaných Európskym úradom pre boj proti podvodom (OLAF), ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1073/1999 a nariadenie Rady (Euratom) č. 1074/1999 (Ú. v. EÚ L 248, 2013, s. 1), nazvanom „Začatie vyšetrovania“, sa v odseku 1 uvádza:

„Generálny riaditeľ môže začať vyšetrovanie v prípade, že existuje dostatočné podozrenie, ktoré môže vychádzať aj z informácií poskytnutých akoukoľvek treťou stranou alebo z anonymných informácií, že bol spáchaný podvod, korupcia alebo akékoľvek iné protiprávne činy poškodzujúce finančné záujmy [Európskej ú]nie. V rozhodnutí generálneho riaditeľa začať alebo nezačať vyšetrovanie sa zohľadnia priority vyšetrovacej politiky a ročný plán riadenia úradu [OLAF] stanovený v súlade s článkom 17 ods. 5 V tomto rozhodnutí sa zohľadní aj potreba efektívneho využívania zdrojov úradu [OLAF] a primeranosti použitých prostriedkov. Pokiaľ ide o interné vyšetrovania, malo by sa osobitne zohľadniť, ktorá inštitúcia, orgán, úrad alebo agentúra, sa nachádza v najlepšom postavení na ich vedenie, a to najmä na základe: povahy skutočností, skutočného alebo možného finančného vplyvu prípadu a pravdepodobnosti súdnej dohry.“

3 Článok 9 tohto nariadenia, nazvaný „Procesné záruky“, v odseku 1 stanovuje:

„Úrad [OLAF] v rámci svojich vyšetrovaní zhromažďuje dôkazy v prospech aj v neprospech dotknutej osoby. Vyšetrovania sa vedú objektívne a nestranne a v súlade so zásadou prezumpcie neviny a procesnými zárukami ustanovenými v tomto článku.“

4 Článok 10 uvedeného nariadenia, nazvaný „Dôvernosť a ochrana údajov“, stanovuje:

„1. Informácie postúpené alebo získané v priebehu externých vyšetrovaní v akejkoľvek forme sú chránené príslušnými ustanoveniami.

2. Informácie postúpené alebo získané v priebehu interných vyšetrovaní v akejkoľvek forme sú predmetom služobného tajomstva a sú chránené predpismi platnými pre inštitúcie Únie.

…

5. Generálny riaditeľ zabezpečí, aby sa všetky informácie určené pre verejnosť podávali neutrálnym a nestranným spôsobom a aby sa pri ich zverejňovaní dodržiavala dôvernosť vyšetrovaní a zaistil súlad so zásadami uvedenými v tomto článku a v článku 9 ods. 1.

…“

5 V článku 11 nariadenia č. 883/2013, nazvanom „Správa o vyšetrovaní a následné opatrenia prijaté po vyšetrovaní“, sa v odseku 1 uvádza:

„Po uzavretí vyšetrovania úrad [OLAF] pod dohľadom generálneho riaditeľa vypracuje správu. Táto správa obsahuje informácie o právnom základe vyšetrovania, uskutočnených procesných krokoch, zistených skutočnostiach a ich predbežnej právnej kvalifikácii, odhadovanom finančnom vplyve týchto skutočností, dodržiavaní procesných záruk v súlade s článkom 9 a o záveroch vyšetrovania.

Pripájajú sa k nej odporúčania generálneho riaditeľa o tom, či je potrebné prijať opatrenia alebo nie. V týchto odporúčaniach sa v relevantných prípadoch uvedie akékoľvek disciplinárne, správne, finančné alebo justičné opatrenie zo strany inštitúcií, orgánov, úradov a agentúr, ako aj príslušných orgánov dotknutých členských štátov, pričom sa špecifikujú predovšetkým odhadované sumy, ktoré sa majú nahradiť, a vymedzí predbežná právna kvalifikácia zistených skutočností.“

B. GDPR

6 Článok 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (Ú. v. EÚ L 119, 2016, s. 1, ďalej len „GDPR“), nazvaný „Vecná pôsobnosť“, v odseku 3 stanovuje:

„Na spracúvanie osobných údajov inštitúciami, orgánmi, úradmi a agentúrami Únie sa uplatňuje nariadenie [Európskeho parlamentu a Rady] (ES) č. 45/2001 [z 18. decembra 2000 o ochrane jednotlivcov so zreteľom na spracovanie osobných údajov inštitúciami a orgánmi spoločenstva a o voľnom pohybe takýchto údajov (Ú. v. ES L 8 2001, s. 1; Mim. vyd. 13/026, s. 102)]. Nariadenie (ES) č. 45/2001 a ostatné právne akty Únie uplatniteľné na takéto spracúvanie osobných údajov sa upravia podľa zásad a pravidiel tohto nariadenia v súlade s článkom 98.“

7 Článok 4 GDPR, nazvaný „Vymedzenie pojmov“, znie:

„Na účely tohto nariadenia platia nasledujúce vymedzenia pojmov:

1. ‚osobné údaje‘ sú akékoľvek informácie týkajúce sa identifikovanej alebo identifikovateľnej fyzickej osoby (ďalej len ‚dotknutá osoba‘); identifikovateľná fyzická osoba je osoba, ktorú možno identifikovať priamo alebo nepriamo, najmä odkazom na identifikátor, ako je meno, identifikačné číslo, lokalizačné údaje, online identifikátor, alebo odkazom na jeden či viaceré prvky, ktoré sú špecifické pre fyzickú, fyziologickú, genetickú, mentálnu, ekonomickú, kultúrnu alebo sociálnu identitu tejto fyzickej osoby;

…“

8 V článku 98 GDPR, nazvanom „Preskúmanie iných právnych aktov Únie týkajúcich sa ochrany údajov“, sa uvádza:

„[Európska k]omisia podľa potreby predloží legislatívne návrhy s cieľom zmeniť iné právne akty Únie týkajúce sa ochrany osobných údajov, aby sa zaistila jednotná a konzistentná ochrana fyzických osôb pri spracúvaní. To sa týka najmä pravidiel ochrany fyzických osôb pri spracúvaní inštitúciami, orgánmi, úradmi a agentúrami Únie a voľného pohybu takýchto údajov.“

C. Nariadenie (EÚ) 2018/1725

9 Odôvodnenia 4, 5 a 16 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1725 z 23. októbra 2018 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov inštitúciami, orgánmi, úradmi a agentúrami Únie a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 45/2001 a rozhodnutie č. 1247/2002/ES (Ú. v. EÚ L 295, 2018, s. 39), znejú:

„(4) [GDPR] sa ustanovuje úprava nariadenia (ES) č. 45/2001 s cieľom zabezpečiť silný a súdržný rámec ochrany údajov v Únii a umožniť jeho uplatňovanie súčasne s [GDPR].

(5) Je v záujme súdržného prístupu k ochrane osobných údajov v celej Únii a voľného pohybu osobných údajov v rámci Únie, aby sa v čo možno najväčšej miere zosúladili pravidlá ochrany údajov pre inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Únie s pravidlami ochrany údajov prijatými pre verejný sektor v členských štátoch. Ak ustanovenia tohto nariadenia vychádzajú z rovnakých princípov ako ustanovenia [GDPR], mali by sa obe ustanovenia podľa judikatúry Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len ‚Súdny dvor‘) vykladať rovnako, najmä preto, že schéma tohto nariadenia by sa mala chápať ako ekvivalent schémy [GDPR].

…

(16) Zásady ochrany údajov by sa mali vzťahovať na všetky informácie týkajúce sa identifikovanej alebo identifikovateľnej fyzickej osoby. Osobné údaje, ktoré boli pseudonymizované a ktoré by sa mohli použitím dodatočných informácií priradiť fyzickej osobe, by sa mali považovať za informácie o identifikovateľnej fyzickej osobe. Na určenie toho, či je fyzická osoba identifikovateľná, by sa mali vziať do úvahy všetky prostriedky, napríklad osobitný výber, pri ktorých existuje primeraná pravdepodobnosť, že ich prevádzkovateľ alebo iná osoba využije na priamu alebo nepriamu identifikáciu fyzickej osoby. Na zistenie toho, či je primerane pravdepodobné, že sa prostriedky použijú na identifikáciu fyzickej osoby, by sa mali zohľadniť všetky objektívne faktory, ako sú náklady a čas potrebné na identifikáciu so zreteľom na technológiu dostupnú v čase spracúvania, ako aj na technologický vývoj. Zásady ochrany údajov by sa preto nemali uplatňovať na anonymné informácie, konkrétne na informácie, ktoré sa nevzťahujú na identifikovanú alebo identifikovateľnú fyzickú osobu, ani na osobné údaje, ktoré sa stali anonymnými takým spôsobom, že dotknutá osoba nie je alebo už nie je identifikovateľná. Toto nariadenie sa preto netýka spracúvania takýchto anonymných informácií vrátane spracúvania na štatistické účely alebo účely výskumu.“

10 Článok 2 nariadenia 2018/1725, nazvaný „Rozsah pôsobnosti“, v odseku 1 stanovuje, že toto nariadenie „sa uplatňuje na spracúvanie osobných údajov všetkými inštitúciami a orgánmi Únie“.

11 V článku 3 uvedeného nariadenia, nazvanom „Vymedzenie pojmov“, sa uvádza:

„Na účely tohto nariadenia sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

1. ‚osobné údaje‘ sú akékoľvek informácie týkajúce sa identifikovanej alebo identifikovateľnej fyzickej osoby…; identifikovateľná fyzická osoba je osoba, ktorú možno identifikovať priamo alebo nepriamo, najmä odkazom na identifikátor, ako je meno, identifikačné číslo, lokalizačné údaje, online identifikátor, alebo odkazom na jeden či viaceré prvky, ktoré sú špecifické pre fyzickú, fyziologickú, genetickú, mentálnu, ekonomickú, kultúrnu alebo sociálnu identitu tejto fyzickej osoby;

…

3. ‚spracúvanie‘ je každá operácia alebo súbor operácií s osobnými údajmi alebo súbormi osobných údajov, ako napríklad… poskytovanie prenosom, šírením alebo poskytovanie iným spôsobom…

…“

12 Články 4 a 5 nariadenia 2018/1725 stanovujú zásady spracúvania osobných údajov a podmienky zákonnosti spracúvania. Článok 6 tohto nariadenia stanovuje faktory, ktoré prevádzkovateľ musí zohľadniť na určenie toho, či spracúvanie na iný účel, ako je účel, na ktorý boli údaje pôvodne získané, je zlučiteľné s týmto účelom. Napokon článok 15 uvedeného nariadenia stanovuje zoznam informácií, ktoré sa majú poskytovať pri získavaní osobných údajov od dotknutej osoby.

II. Okolnosti predchádzajúce sporu

13 Okolnosti predchádzajúce sporu, ktoré sú uvedené v bodoch 1 až 8 napadnutého rozsudku, možno na účely prejednávanej veci zhrnúť nasledujúcim spôsobom.

14 Odvolateľka, grécka štátna príslušníčka, je univerzitnou výskumnou pracovníčkou v oblasti nanotechnologických aplikácií, uskladňovania energie a biomedicíny.

15 V roku 2007 predložila Európskej rade pre výskum návrh výskumu týkajúci sa projektu nazvaného „Štúdia prechodu z mikro na nano: teoretické a experimentálne základy, simulácie a aplikácie (ďalej len „projekt“).

16 Dňa 30. septembra 2008 Komisia Európskych spoločenstiev a Aristoteleio Panepistimio Thessalonikis (Univerzita Aristote v Solúne, Grécko) (ďalej len „univerzita Aristote“) podpísali dohodu o grante č. 211166 (ďalej len „dohoda“) týkajúcu sa projektu. Univerzita Aristote bola určená za hostiteľskú inštitúciu projektu. Dňa 15. júla 2009 nadobudol účinnosť dodatok k tejto dohode, podľa ktorého bola Komisia nahradená Výkonnou agentúrou Európskej rady pre výskum (ERCEA) ako zmluvný partner tejto univerzity.

17 V dohode bola stanovená maximálna suma grantu vo výške 1 128 400 eur na realizáciu projektu, ktorá bola poskytnutá univerzite Aristote ako hlavnému príjemcovi, odvolateľke ako hlavnému výskumnému pracovníkovi, ako aj jednej ďalšej výskumnej inštitúcii so sídlom v Grécku, ktorá bola 25. februára 2012 nahradená inou výskumnou inštitúciou so sídlom v Nemecku. Projekt sa realizoval v laboratóriu tejto univerzity, ktorého vedúcim bol otec odvolateľky.

18 Po tom, čo bol 30. septembra 2013 projekt ukončený, univerzita Aristote vykázala agentúre ERCEA výdavky v celkovej výške 1 116 189,21 eura vrátane výdavkov na zamestnancov v sume 255 219,37 eura, ako aj sumy 15 020,54 eura z titulu cestovných nákladov. Univerzita Aristote požiadala o vyplatenie tejto sumy na základe dohody.

19 Agentúra ERCEA po vykonaní *ex post* finančného auditu dospela k záveru, že výdavky na zamestnancov vo výške 245 525,43 eura sú neoprávnené, a rozhodla sa požadovať od univerzity Aristote vrátenie tejto sumy, pričom na tento účel vydala oznámenie o dlhu. Univerzita Aristote napadla dôvodnosť tohto oznámenia o dlhu na Všeobecnom súde. Rozsudkom zo 17. januára 2019, Aristoteleio Panepistimio Thessalonikis/ERCEA (T-348/16 OP, EU:T:2019:14), Všeobecný súd rozhodol, že pohľadávka uvedená v oznámení o dlhu vydanom agentúrou ERCEA, v ktorom sa od tejto univerzity požadovalo vrátenie sumy 245 525,43 eura, je nedôvodná, pokiaľ ide o sumu 233 611,75 eura zodpovedajúcu oprávneným výdavkom. Tento rozsudok bol následne v odvolacom konaní potvrdený Súdnym dvorom v rozsudku zo 14. januára 2021, ERCEA/Aristoteleio Panepistimio Thessalonikis (C-280/19 P, EU:C:2021:23).

20 Vzhľadom na to, že agentúra ERCEA informovala o výsledkoch svojho auditu aj úrad OLAF, generálny riaditeľ úradu OLAF 29. mája 2015 v súlade s článkom 5 nariadenia č. 883/2013 rozhodol o začatí vyšetrovania týkajúceho sa možných nezrovnalostí alebo prípadného podvodu v rámci vykonávania projektu.

21 Úrad OLAF vo svojej záverečnej správe z vyšetrovania, vyhotovenej 11. novembra 2019, uviedol niekoľko zistení. Na základe týchto zistení po prvé odporučil agentúre ERCEA, aby prijala primerané opatrenia na to, aby sa od univerzity Aristote vymohli sumy, ktoré sa považujú za neoprávnené. Po druhé postúpil túto správu vnútroštátnym súdnym orgánom a odporučil im, aby proti odvolateľke, jej otcovi a niektorým zamestnancom tejto univerzity začali konanie vo veci podvodu, ako aj vo veci falšovania dokumentov a používania falšovaných dokumentov.

22 Dňa 5. mája 2020 úrad OLAF uverejnil na svojom internetovom sídle spornú tlačovú správu. Táto správa, v ktorej sa poukazovalo na vyšetrovanie uvedené v bodoch 20 a 21 tohto rozsudku, znela takto:

„Ochrana rozpočtu Únie určeného na výskum mala pre [úrad OLAF] vždy osobitný význam. Vyšetrovatelia úradu [OLAF] odhalili komplexný podvod, do ktorého bola zapojená grécka vedkyňa a jej sieť medzinárodných výskumných pracovníkov.

Vec sa týka grantu vo výške približne 1,1 milióna eur, ktorý udelila agentúra [ERCEA] gréckej univerzite. Tieto finančné prostriedky boli určené na financovanie výskumného projektu, za vedenie ktorého bola zodpovedná sľubná mladá vedkyňa, ktorej otec pracoval na predmetnej univerzite. Na projekte sa pod vedením gréckej vedkyne podieľala sieť pozostávajúca z viac ako 40 výskumných pracovníkov z celého sveta.

Úrad OLAF začal mať podozrenia, keď odhalil spôsob, akým boli medzinárodní výskumní pracovníci údajne platení. Šeky boli vystavované na mená jednotlivých výskumných pracovníkov, no následne boli ukladané na bankové účty, ktorých majiteľmi boli rozličné osoby. Podozrenia sa znásobili, keď sa ukázalo, že šeky ukladala na bankové účty vedúca vedkyňa.

Tím vyšetrovateľov úradu OLAF sa teda rozhodol vykonať na predmetnej univerzite kontrolu na mieste. Napriek pokusom hlavnej výskumnej pracovníčky brániť vyšetrovaniu mohol úrad OLAF vďaka pomoci zo strany gréckych vnútroštátnych orgánov činných v trestnom konaní, ktoré poskytli prístup k bankovým účtom, a vďaka digitálnym kriminalistickým vyšetrovaniam samotného úradu OLAF, zrekonštituovať skutočnú históriu, ktorá sa ukrývala za podvodom.

Našli sa konkrétne dôkazy, ktoré preukazujú, že hlavná vedkyňa zriadila bankové účty používané na ‚vyplácanie' medzinárodných výskumných pracovníkov a samu seba ustanovila za spolumajiteľa týchto účtov, aby mala k finančným prostriedkom prístup. Úrad OLAF sledoval finančné toky a podarilo sa mu preukázať, že značné sumy boli vedkyňou vybraté v hotovosti alebo boli prevedené na jej osobný účet. Úrad OLAF skontaktoval niektorých výskumných pracovníkov, ktorí sa mali zúčastňovať na výskumnom projekte. Žiadny z nich nevedel, že sa jeho meno spája s daným projektom, ani nemal vedomosť o bankových účtoch zriadených na ich mená alebo o akejkoľvek platbe v ich prospech.

…

Vyšetrovanie bolo ukončené v novembri minulého roka s odporúčaniami, ktoré nabádali po prvé agentúru ERCEA na to, aby vymáhala približne 190 000 eur (t. j. časť grantu vo výške 1,1 milióna eur, ktorá bola údajne vyplatená medzinárodným výskumným pracovníkom), a po druhé vnútroštátne orgány na to, aby začali súdne konania proti zapojeným osobám."

III. Žaloba na Všeobecnom súde a napadnutý rozsudok

23 Návrhom podaným do kancelárie Všeobecného súdu 16. júna 2020 podala odvolateľka žalobu podľa článku 268 ZFEÚ, ktorou sa domáhala, aby bola Komisii uložená povinnosť nahradiť nemajetkovú ujmu, ktorá jej bola údajne spôsobená spornou tlačovou správou.

24 Na podporu svojej žaloby odvolateľka tvrdila, že úrad OLAF uverejnením spornej tlačovej správy flagrantne porušil ustanovenia nariadenia 2018/1725 týkajúce sa ochrany osobných údajov, zásadu prezumpcie neviny stanovenú v článku 48 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta"), ako aj v článku 9 ods. 1 nariadenia č. 883/2013, povinnosť rešpektovať dôvernosť vyšetrovaní uvedenú v článku 10 ods. 5 tohto posledného uvedeného nariadenia, právo na riadnu správu vecí verejných uvedené v článku 41 Charty, ako aj zásadu proporcionality.

25 Všeobecný súd napadnutým rozsudkom zamietol všetky výhrady, ktoré odvolateľka vzniesla proti úradu OLAF, a ňou podanú žalobu v celom rozsahu zamietol.

IV. Návrhy účastníkov konania

26 Odvolateľka svojím odvolaním navrhuje, aby Súdny dvor:

– zrušil napadnutý rozsudok,

– sám vydal konečný rozsudok vo veci a

– uložil Komisii povinnosť nahradiť tak trovy odvolacieho konania, ako aj trovy konania pred Všeobecným súdom.

27 Komisia navrhuje, aby Súdny dvor:

– zamietol odvolanie a

– uložil odvolateľke povinnosť nahradiť trovy konania.

V. O odvolaní

28 Na podporu svojho odvolania uvádza odvolateľka tri odvolacie dôvody, z ktorých prvý je založený na nesprávnom výklade pojmu „identifikovateľná fyzická osoba“ v zmysle článku 3 bodu 1 nariadenia 2018/1725, druhý je založený na nesprávnom výklade článku 9 ods. 1 nariadenia č. 883/2013 a článku 48 ods. 1 Charty, vykladaných v spojení s článkom 6 ods. 2 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podpísaného 4. novembra 1950 v Ríme (ďalej len „EDĽP“), pokiaľ ide o rozsah prezumpcie neviny, a tretí je založený na skreslení dôkazov, ktoré sa vzťahujú na porušenie článku 41 Charty týkajúceho sa práva na riadnu správu vecí verejných.

A. O prvom odvolacom dôvode

29 Prvým odvolacím dôvodom, ktorý sa člení na štyri časti, odvolateľka tvrdí, že Všeobecný súd porušil právo Únie, keď v bodoch 91 a 92 napadnutého rozsudku dospel k záveru, že odvolateľka nepreukázala, že by sporná tlačová správa sama osebe, ale tiež pomocou prostriedkov, pri ktorých existuje primeraná pravdepodobnosť toho, že ich čitateľ použije, umožnila odvolateľku identifikovať, a teda že informácie obsiahnuté v tejto správe nespadajú pod pojem „osobné údaje“ v zmysle článku 3 bodu 1 nariadenia 2018/1725 a že toto nariadenie sa neuplatňuje.

1. O prvej a druhej časti prvého odvolacieho dôvodu

a) Argumentácia účastníkov konania

30 Prvou a druhou časťou prvého odvolacieho dôvodu, ktoré treba preskúmať spoločne, odvolateľka Všeobecnému súdu vytýka, že uplatnil nesprávne právne kritériá na účely výkladu pojmu „identifikovateľná fyzická osoba“ uvedeného v článku 3 bode 1 nariadenia 2018/1725.

31 Pokiaľ ide o prvú časť, odvolateľka tvrdí, že Všeobecný súd sa v bode 49 napadnutého rozsudku dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď rozhodol, že jej identifikácia musí vyplývať zo spornej tlačovej správy, a nemôže byť dôsledkom externých alebo dodatočných prvkov, ktoré nesúvisia s konaním vytýkaným úradu OLAF. Podľa judikatúry Súdneho dvora je v pojme „nepriama identifikácia“ vnútorne obsiahnuté to, že na identifikáciu sú potrebné dodatočné prvky, pričom takéto prvky môže mať k dispozícii iná osoba než prevádzkovateľ (pozri v tomto zmysle rozsudok z 19. októbra 2016, Breyer, C-582/14, EU:C:2016:779, body 39 a 41).

32 Všeobecný súd tak v bode 76 napadnutého rozsudku nesprávne konštatoval, že fyzická osoba, ktorej sa informácia týka, je „identifikovateľná“ v zmysle článku 3 bodu 1 nariadenia 2018/1725 len vtedy, ak jej totožnosť môže zistiť „priemerný čitateľ“, ktorý sám nedisponuje dodatočnými prvkami, ktoré by mu umožnili zistiť totožnosť osoby, ktorej sa informácia týka. Toto ustanovenie sa naopak vzťahuje na akúkoľvek inú osobu než prevádzkovateľa, disponujúcu takýmito prvkami. Všeobecný súd preto v bodoch 81, 82 a 87 napadnutého rozsudku postupoval

nesprávne, keď odmietol zohľadniť skutočnosť, že nemecký novinár uvedený v bode 77 napadnutého rozsudku identifikoval odvolateľku ako osobu, ktorej sa sporná tlačová správa týka. Všeobecný súd mal rozhodnúť, že rovnako ako tento nemecký novinár ju mohol identifikovať čitateľ disponujúci dodatočnými prvkami a že v každom prípade na základe identifikátorov uvedených v tejto tlačovej správe mohlo dôjsť k jej identifikácii zo strany jej rodinných príslušníkov a kolegov, ktorí poznali jej pracovnú históriu a vedeli, že v rámci daného projektu bola zaangažovaná ako hlavná výskumná pracovníčka.

33 V druhej časti prvého odvolacieho dôvodu odvolateľka tvrdí, že Všeobecný súd sa v bodoch 65, 67 a 68 napadnutého rozsudku dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď konštatoval, že pod pojem „prostriedky…, pri ktorých existuje primeraná pravdepodobnosť, že [budú využité]“ na identifikáciu osoby, ktorej sa osobné údaje týkajú, patria len nepodstatné alebo bezvýznamné prostriedky, ktorými sa dá ľahko a rýchlo preukázať identita osoby, ktorej sa informácia týka. V odôvodnení 16 nariadenia 2018/1725 sa totiž uvádza len to, že na účely zistenia, či je primerane pravdepodobné, že sa prostriedky použijú na identifikáciu osoby, by sa mali zohľadniť náklady a čas potrebné na identifikáciu, pričom sa nevyžaduje, aby tieto náklady alebo čas boli minimálne či zanedbateľné.

34 Komisia navrhuje prvú a druhú časť prvého odvolacieho dôvodu zamietnuť.

35 Pokiaľ ide o prvú časť, táto inštitúcia uvádza, že nariadenie 2018/1725 používa „riziko identifikácie“ ako kritérium vymedzenia možnosti identifikácie, a odkazuje na potrebu zohľadniť „všetky objektívne faktory“ na účely určenia tohto rizika. Len samotná hypotetická možnosť odlíšiť osobu teda nestačí na to, aby sa osoba považovala za „identifikovateľnú“. Komisia, ktorá súčasne pripomína, že odvolanie sa obmedzuje len na právne otázky, poukazuje na to, že Všeobecný súd preskúmal skutkové tvrdenia odvolateľky na účely určenia, či ju možno priamo alebo nepriamo identifikovať, pričom zdôrazňuje, že bolo úlohou odvolateľky predložiť dôkaz o tom, že podmienky mimozmluvnej zodpovednosti Únie podľa článku 340 ZFEÚ boli splnené. Všeobecný súd pritom v bode 73 napadnutého rozsudku dospel k záveru, že odvolateľka nepreukázala, že by ju čitateľ spornej tlačovej správy s istotou mohol identifikovať vďaka prostriedkom, pri ktorých existuje primeraná pravdepodobnosť, že budú využité.

36 Okrem toho Komisia vysvetľuje, že Všeobecný súd v bode 58 napadnutého rozsudku dospel k záveru, že odvolateľka nepreukázala existenciu žiadneho konkrétneho prípadu, v ktorom by bola identifikovaná iba na základe samotného prečítania spornej tlačovej správy. Odvolateľka sa teda nemôže pádne odvolávať na skutočnosť, že ju mohli identifikovať jej rodinní príslušníci alebo kolegovia. Okrem toho, tak ako vyplýva z bodov 73 a 78 až 81 napadnutého rozsudku, pred Všeobecným súdom bolo preukázané, že jedinou osobou, ktorá zistila a odhalila verejnosti identitu odvolateľky, bol nemecký novinár, ale že daný novinár už poznal jej pracovnú históriu a pracovnú históriu jej otca a že tento novinár disponoval veľkým počtom informácií. V štádiu odvolania však nemožno spochybniť, že uvedený novinár mal o odvolateľke „subjektívne externé poznatky“.

37 Pokiaľ ide o druhú časť prvého odvolacieho dôvodu, Komisia tvrdí, že z bodov 65 až 68 napadnutého rozsudku nevyplýva, že iba „nepodstatné alebo bezvýznamné“ prostriedky zodpovedajú definícii „prostriedkov…, pri ktorých existuje primeraná pravdepodobnosť, že [budú využité]“. Osobitne platí, že argumentácia odvolateľky je založená na nesprávnom a izolovanom výklade poslednej vety bodu 65 napadnutého rozsudku, ktorú treba vykladať v spojení so zvyšným obsahom tohto bodu 65 a bodmi 61 až 68 tohto rozsudku, v ktorých Všeobecný súd

preskúmal argumentáciu odvolateľky. Právny test použitý Všeobecným súdom sa týkal práve otázky, či bola odvolateľka v spornej tlačovej správe identifikovateľná pomocou prostriedkov, pri ktorých existuje primeraná pravdepodobnosť, že budú využité.

b) Posúdenie Súdnym dvorom

38 Prvou a druhou časťou prvého odvolacieho dôvodu vytýka odvolateľka Všeobecnému súdu v podstate to, že sa dopustil viacerých nesprávnych právnych posúdení, keď rozhodol, že informácie uvedené v spornej tlačovej správe nespadajú pod pojem „osobné údaje“ v zmysle článku 3 bodu 1 nariadenia 2018/1725 a že v dôsledku toho sa na ňu toto nariadenie neuplatňuje.

1) O prípustnosti prvej časti prvého odvolacieho dôvodu

39 Komisia usudzuje, že niektoré tvrdenia uvádzané na podporu prvej časti prvého odvolacieho dôvodu patria do rámca posúdenia skutkových okolností Všeobecným súdom, a z tohto dôvodu nepodliehajú preskúmaniu Súdnym dvorom v rámci tohto odvolania.

40 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že právna kvalifikácia skutočnosti alebo aktu zo strany Všeobecného súdu predstavuje právnu otázku, ktorú je možné nastoliť v rámci odvolania (rozsudok z 12. mája 2022, Klein/Komisia, C-430/20 P, EU:C:2022:377, bod 41, ako aj citovaná judikatúra).

41 Z formulácie prvej časti prvého odvolacieho dôvodu, ako aj zo všetkých tvrdení uvádzaných na jeho podporu pritom vyplýva, že odvolateľka vytýka Všeobecnému súdu to, že sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia tým, že pri svojom výklade pojmu „identifikovateľná fyzická osoba“ vychádzal z nesprávnych právnych kritérií a na tomto základe nesprávne právne kvalifikoval informácie uvedené v spornej tlačovej správe ako informácie, ktoré nespadajú pod pojem „osobné údaje“ uvedený v článku 3 bode 1 nariadenia 2018/1725.

42 Z toho vyplýva, že prvá časť prvého odvolacieho dôvodu je prípustná.

2) O dôvodnosti prvej a druhej časti prvého odvolacieho dôvodu

43 Na úvod treba uviesť, že definícia pojmu „osobné údaje“, ktorá je uvedená v článku 3 bode 1 nariadenia 2018/1725, je v podstate totožná s definíciou uvedenou v článku 4 bode 1 GDPR. Okrem toho, tak ako vyplýva z odôvodnení 4 a 5 nariadenia 2018/1725, ako aj z článku 2 ods. 3 a článku 98 GDPR, zámerom normotvorcu Únie bolo zaviesť režim ochrany osobných údajov inštitúciami, orgánmi, úradmi a agentúrami Únie, ktorý je rovnocenný s režimom GDPR, s cieľom zabezpečiť jednotnú a konzistentnú ochranu fyzických osôb pri spracúvaní ich osobných údajov v rámci Únie. Je preto potrebné zabezpečiť, aby sa článok 3 ods. 1 nariadenia 2018/1725 a článok 4 ods. 1 GDPR vykladali rovnako.

44 Článok 3 bod 1 nariadenia 2018/1725 stanovuje, že osobnými údajmi sú „akékoľvek informácie týkajúce sa identifikovanej alebo identifikovateľnej fyzickej osoby“.

45 Súdny dvor pritom rozhodol, že použitie výrazu „akékoľvek informácie“ v definícii pojmu „osobné údaje“ uvedeného v článku 4 bode 1 GDPR odráža cieľ normotvorcu Únie priznať tomuto pojmu široký význam, ktorý potenciálne zahŕňa všetky druhy informácií, tak objektívnych, ako aj subjektívnych, vo forme názoru alebo hodnotení, pod podmienkou, že sa „týkajú“ dotknutej

osoby. Informácia sa týka identifikovanej alebo identifikovateľnej fyzickej osoby, ak z dôvodu svojho obsahu, účelu alebo účinku súvisí s identifikovateľnou osobou (rozsudok zo 4. mája 2023, Österreichische Datenschutzbehörde a CRIF, C-487/21, EU:C:2023:369, body 23 a 24).

46 Pokiaľ ide o to, či je fyzická osoba „identifikovateľná“, v článku 3 bode 1 nariadenia 2018/1725 sa uvádza, že identifikovateľná fyzická osoba je „osoba, ktorú možno identifikovať priamo alebo nepriamo, najmä odkazom na identifikátor, ako je meno, identifikačné číslo, lokalizačné údaje, online identifikátor, alebo odkazom na jeden či viaceré prvky, ktoré sú špecifické pre fyzickú, fyziologickú, genetickú, mentálnu, ekonomickú, kultúrnu alebo sociálnu identitu tejto fyzickej osoby“.

47 Skutočnosť, že normotvorca Únie použil výraz „nepriamo“, naznačuje, že na to, aby sa mohla informácia kvalifikovať ako osobný údaj, nie je nutné, aby táto informácia umožňovala sama osebe identifikovať dotknutú osobu (pozri analogicky rozsudok z 19. októbra 2016, Breyer, C-582/14, EU:C:2016:779, bod 41).

48 V odôvodnení 16 nariadenia 2018/1725 sa v tejto súvislosti uvádza, že na určenie toho, či je fyzická osoba identifikovateľná, by sa mali vziať do úvahy „všetky prostriedky…, pri ktorých existuje primeraná pravdepodobnosť“, že ich prevádzkovateľ alebo „iná osoba“ využije na „priamu alebo nepriamu“ identifikáciu fyzickej osoby. Na to, aby sa tak určitý údaj mohol kvalifikovať ako „osobný údaj“, nie je nevyhnutné, aby sa všetky informácie umožňujúce identifikovať dotknutú osobu museli nachádzať v rukách jedinej osoby (pozri analogicky rozsudok z 19. októbra 2016, Breyer, C-582/14, EU:C:2016:779, bod 43).

49 Osobitne platí, že skutočnosť, že na identifikáciu dotknutej osoby sú potrebné dodatočné informácie, nemôže vylúčiť, aby sa predmetné údaje mohli kvalifikovať ako osobné údaje (pozri analogicky rozsudok z 19. októbra 2016, Breyer, C-582/14, EU:C:2016:779, bod 44).

50 Je však ešte potrebné, aby možnosť skombinovať predmetné údaje s dodatočnými informáciami predstavovala prostriedok, pri ktorom existuje primeraná pravdepodobnosť, že bude použitý na identifikáciu dotknutej osoby. Na zistenie toho, či je primerane pravdepodobné, že sa prostriedky použijú na účely identifikácie fyzickej osoby, je podľa odôvodnenia 16 nariadenia 2018/1725 potrebné zohľadniť všetky objektívne faktory, akými sú náklady a čas potrebné na identifikáciu so zreteľom na technológiu dostupnú v čase spracúvania, ako aj na technologický vývoj.

51 V tejto súvislosti už Súdny dvor rozhodol, že o prostriedok, pri ktorom neexistuje primeraná pravdepodobnosť, že bude použitý na identifikáciu dotknutej osoby, ide vtedy, ak je identifikácia tejto osoby zakázaná právnymi predpismi alebo prakticky neuskutočniteľná, napríklad preto, lebo by si vyžadovala neprimerane veľa času, nákladov a ľudských zdrojov, a teda riziko identifikácie sa v skutočnosti javí ako zanedbateľné (pozri analogicky rozsudok z 19. októbra 2016, Breyer, C-582/14, EU:C:2016:779, bod 46).

52 V prejednávanej veci Všeobecný súd v rámci svojho preskúmania s cieľom určiť, či sporná tlačová správa obsahuje osobné údaje v zmysle článku 3 bodu 1 nariadenia 2018/1725, v bode 49 napadnutého rozsudku pripomenul, že ku vzniku zodpovednosti Únie môžu viesť iba akty alebo konanie, ktoré sú pripísateľné inštitúcii alebo orgánu Únie. V tomto bode 49 z toho vyvodil, že identifikácia odvolateľky musí vyplývať zo spornej tlačovej správy a že nemôže byť dôsledkom externých prvkov, ktoré nesúvisia s konaním vytýkaným úradu OLAF, a teda svoje preskúmanie zameral len na informácie uvedené v tejto správe, ktoré boli prípadne takej povahy, že umožňovali jej čitateľom odvolateľku identifikovať.

53 Pokiaľ ide ďalej o odhalenie identity odvolateľky nemeckým novinárom, ktorý na sociálnych sieťach (Twitter) uverejnil článok o obvineniach úradu OLAF uvedených spornej tlačovej správe týkajúcej sa odvolateľky, Všeobecný súd v bodoch 82 a 87 napadnutého rozsudku konštatoval, že toto odhalenie sa nemôže zohľadniť, pretože tento novinár nebol schopný identifikovať odvolateľku len na základe identifikátorov, ktoré sa nachádzali v spornej tlačovej správe, a že musel použiť také identifikačné prvky, ktoré majú vo vzťahu k uvedenej správe externý a doplňujúci charakter. V rámci toho, ako Všeobecný súd dospel k tomuto záveru, v bodoch 76 a 81 napadnutého rozsudku okrem iného konštatoval, že uvedený novinár nebol priemerným čitateľom, ale profesionálnym investigatívnym novinárom špecializujúcim sa na oblasť vedy, ktorý mal o odvolateľke subjektívne externé vedomosti.

54 Platí však, že otázku, či informácie uvedené v tlačovej správe pochádzajúce od inštitúcie alebo orgánu Únie spadajú pod pojem „osobné údaje“ v zmysle článku 3 bodu 1 nariadenia 2018/1725, nemožno zamieňať s otázkou týkajúcou sa podmienok potrebných na vznik mimozmluvnej zodpovednosti Únie. Prvá uvedená otázka sa musí posúdiť výlučne vzhľadom na podmienky stanovené týmto ustanovením, a teda v rozpore s tým, ako rozhodol Všeobecný súd v bode 49 napadnutého rozsudku, nemôže závisieť od zreteľov týkajúcich sa pripísateľnosti aktu Únii.

55 V tejto súvislosti, tak ako vyplýva z úvah uvedených v bodoch 48 až 51 tohto rozsudku, v pojme „nepriama identifikácia“ osoby je inherentne obsiahnuté, že na účely identifikácie dotknutej osoby je s danými údajmi potrebné skombinovať dodatočné informácie. Z uvedeného tiež vyplýva, že skutočnosť, že tieto dodatočné informácie pochádzajú od inej osoby alebo z iného zdroja než od prevádzkovateľa dotknutých údajov, nijako nevylučuje, že je osoba identifikovateľná, a to v rozpore s tým, ako rozhodol Všeobecný súd v bodoch 49 a 87 napadnutého rozsudku.

56 Okrem toho nariadenie 2018/1725 nestanovuje žiadnu podmienku, pokiaľ ide o to, kto môže identifikovať osobu, ktorej sa informácia týka, pričom v odôvodnení 16 tohto nariadenia sa uvádza nielen prevádzkovateľ, ale aj „iná osoba“.

57 Pokiaľ ide konkrétne o tlačovú správu vydanú vyšetrovacím orgánom na účely informovania verejnosti o výsledku vyšetrovania, táto správa je svojou povahou určená predovšetkým pre novinárov, a týchto teda nemožno odlišovať od „priemerného čitateľa“, na ktorého odkazuje bod 76 napadnutého rozsudku.

58 Platí však, že len na základe samotnej skutočnosti, že investigatívny novinár, tak ako je to v prejednávanej veci, zverejnil identitu osoby, ktorej sa tlačová správa týka, nemožno dospieť k záveru, že informácie uvedené v tejto správe sa musia nevyhnutne kvalifikovať ako osobné údaje v zmysle článku 3 bodu 1 nariadenia 2018/1725, a nie je možné sa zbaviť povinnosti preskúmať to, či je dotknutá osoba identifikovateľná.

59 Pokiaľ ide o otázku, či sa Všeobecný súd dopustil nesprávneho právneho posúdenia pri právnej kvalifikácii skutkových okolností, pokiaľ ide o to, či je odvolateľka identifikovateľná, sporná tlačová správa obsahuje, tak ako v podstate uviedol Všeobecný súd v bodoch 53 až 55 napadnutého rozsudku, viacero informácií vzťahujúcich sa na odvolateľku, ktoré boli spôsobilé umožniť jej identifikáciu, a to konkrétne jej pohlavie, štátnu príslušnosť a povolanie, údaj o tom, že ide o mladú osobu a že táto osoba je za predmetný financovaný výskumný projekt zodpovedná, a rovnako aj údaj o výške grantu, subjekte, ktorý ho poskytol, t. j. agentúra ERCEA, povahe hostiteľského subjektu projektu a krajine, v ktorej sa tento subjekt nachádza, t. j. univerzita

v Grécku, zmienku o otcovi dotknutej osoby a o tom, že jej otec vykonáva svoje povolanie v rámci toho istého subjektu, a tiež približný počet výskumných pracovníkov pracujúcich na uvedenom projekte pod vedením dotknutej osoby.

60 V rozpore so záverom, ku ktorému dospel Všeobecný súd v bode 68 napadnutého rozsudku, pritom informácie týkajúce sa pohlavia osoby, na ktorú sa tlačová správa vzťahuje, jej štátnej príslušnosti, činnosti jej otca, výšky grantu na vedecký projekt a geografického umiestnenia hostiteľského subjektu tohto vedeckého projektu, pokiaľ sa posudzujú spoločne, obsahujú informácie, ktoré sú spôsobilé umožniť identifikáciu osoby, ktorej sa táto tlačová správa týka, a to predovšetkým zo strany osôb, ktoré pracujú v rovnakej vedeckej oblasti a poznajú jej pracovnú históriu.

61 V tomto kontexte judikatúra Súdneho dvora pripomenutá v bode 51 tohto rozsudku neumožňuje kvalifikovať riziko identifikácie dotknutej osoby ako zanedbateľné. V tejto súvislosti platí, že pre osoby, ktoré pracujú v tej istej vedeckej oblasti, také informácie, aké sú uvedené v predchádzajúcom bode tohto rozsudku, pokiaľ sa posudzujú spoločne, môžu umožňovať identifikáciu dotknutej osoby, a to bez toho, aby si táto identifikácia vyžadovala neprimerane veľa času, nákladov a ľudských zdrojov. Okrem toho v rozpore s tým, čo tvrdila Komisia, odvolateľka nebola povinná preukázať, že bola niektorou z týchto osôb skutočne identifikovaná, pretože takáto podmienka nie je v článku 3 bode 1 nariadenia 2018/1725 stanovená, pričom tento článok vyžaduje len to, aby osoba bola „identifikovateľná“.

62 Ako navyše vyplýva z bodu 66 napadnutého rozsudku, opis uvedený na internetovom sídle agentúry ERCEA vo vzťahu k približne 70 projektom financovaných touto agentúrou, ktorých hostiteľské inštitúcie sa nachádzali v Grécku, obsahoval viacero kľúčových prvkov umožňujúcich používateľovi internetu nájsť hľadané informácie, ako je meno osoby zodpovednej za projekt alebo názov hostiteľskej inštitúcie či výška financovania.

63 Tlačová správa týkajúca sa údajne protiprávneho konania, akým je podvod alebo korupcia, je pritom rozhodne spôsobilá vyvolať záujem verejnosti a primäť jej čitateľov, predovšetkým novinárov, k tomu, aby si zisťovali informácie o osobe, ktorej sa správa týka. V takomto kontexte sa úsilie spočívajúce v takomto vyhľadávaní informácií na internetovom sídle, akým je internetové sídlo agentúry ERCEA, prostredníctvom prezerania si opisu približne 70 financovaných projektov uvedených na tomto internetovom sídle v spojení s ďalším vyhľadávaním na internete pravdepodobne umožňujúcim nájsť meno a ostatné identifikátory osoby, ktorej sa sporná tlačová správa týka, vôbec nejaví ako neprimerané, a teda riziko identifikácie odvolateľky novinármi alebo inými osobami, ktoré nepoznajú jej pracovnú históriu, nebolo možné kvalifikovať ako zanedbateľné, v zmysle judikatúry citovanej v bode 51 tohto rozsudku.

64 Z vyššie uvedených úvah vyplýva, že Všeobecný súd sa v bodoch 49 a 87 napadnutého rozsudku dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď dospel k záveru, že identifikácia odvolateľky nemohla vyplývať z externých alebo dodatočných skutočností, ktoré nesúvisia s konaním vytýkaným úradu OLAF. Okrem toho sa Všeobecný súd dopustil nesprávneho právneho posúdenia pri právnej kvalifikácii skutkových okolností, ktoré mu boli predložené, keď v bode 68 tohto rozsudku rozhodol, že identifikátory uvedené v spornej tlačovej správe neumožňovali identifikovať odvolateľku, a to či už len na základe objektívneho prečítania tejto správy, alebo pomocou prostriedkov, „pri ktorých existuje primeraná pravdepodobnosť, že ich [niektorý z jej čitateľov] využije“.

65 V dôsledku toho Všeobecný súd v bodoch 91 a 92 napadnutého rozsudku tiež nesprávne rozhodol, že informácie obsiahnuté v spornej tlačovej správe nespadajú pod pojem „osobné údaje“ uvedený v článku 3 bode 1 nariadenia 2018/1725 a že toto nariadenie sa v prejednávanej veci neuplatňuje.

66 Za týchto okolností treba prvej a druhej časti prvého odvolacieho dôvodu vyhovieť.

2. O tretej a štvrtej časti prvého odvolacieho dôvodu

67 So zreteľom na to, čo bolo konštatované v bode 65 tohto rozsudku, nie je potrebné preskúmať tretiu a štvrtú časť prvého odvolacieho dôvodu, keďže tieto sa tiež týkajú dôvodnosti záverov uvedených v bodoch 91 a 92 napadnutého rozsudku.

B. O druhom odvolacom dôvode

1. Argumentácia účastníkov konania

68 Druhým odvolacím dôvodom odvolateľka spochybňuje záver Všeobecného súdu uvedený v bode 106 napadnutého rozsudku, podľa ktorého sa nemohla odvolávať na porušenie zásady prezumpcie neviny stanovenej v článku 9 ods. 1 nariadenia č. 883/2013 a zakotvenej v článku 48 ods. 1 Charty v spojení s článkom 6 ods. 2 EDĽP, keďže v spornej tlačovej správe nebola identifikovaná alebo identifikovateľná. Domnieva sa, že Všeobecný súd sa v každom prípade dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď v rámci preskúmania týkajúceho sa existencie prípadného porušenia tejto zásady uplatnil kritériá článku 3 bodu 1 nariadenia 2018/1725. Postačuje totiž, aby osoba mohla byť identifikovaná na základe akéhokoľvek prostriedku, bez ohľadu na čas a náklady potrebné na tento účel.

69 Komisia navrhuje druhý odvolací dôvod zamietnuť predovšetkým z dôvodu, že porušenie prezumpcie neviny predpokladá, aby osoba, ktorá sa na takéto porušenie odvoláva, bola osobou identifikovanou alebo identifikovateľnou, čo tak v prejednávanej veci nie je.

2. Posúdenie Súdnym dvorom

70 Vzhľadom na záver uvedený v bode 65 tohto rozsudku sa Všeobecný súd dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď v bode 106 napadnutého rozsudku rozhodol, že odvolateľka nebola v spornej tlačovej správe identifikovaná alebo identifikovateľná a že z tohto dôvodu nemohla preukázať porušenie jej prezumpcie neviny.

71 Druhému odvolaciemu dôvodu treba preto vyhovieť, pričom nie je potrebné preskúmať ostatné tvrdenia uvádzané v rámci tohto odvolacieho dôvodu.

C. O treťom odvolacom dôvode

1. Argumentácia účastníkov konania

72 Svojím tretím odvolacím dôvodom odvolateľka tvrdí, že Všeobecný súd v bodoch 157 a 169 napadnutého rozsudku zjavným spôsobom skreslil dôkaz týkajúci sa porušenia práva na riadnu správu vecí verejných zakotveného v článku 41 Charty.

73 V prvom rade odvolateľka poznamenáva, že v rozpore s konštatovaním Všeobecného súdu uvedeným v bode 157 napadnutého rozsudku zo samotného znenia záverečnej správy úradu OLAF vyplýva, že všetci vedci – a nielen niektorí z nich – vyhlásili, že sa na projekte zúčastnili. V bode 2.3.3.2 tejto správy sa totiž výslovne uvádza, že „desať výskumných pracovníkov, ktorí odpovedali na dotazníky úradu OLAF, potvrdilo, že sa zúčastnili na projekte MINATRAN“. Rovnako z toho bodu 2.3.3.2, podľa ktorého „niektorí výskumní pracovníci však nepotvrdili ani výdavky, ktoré boli deklarované [univerzitou Aristote] v ich mene, ani vlastníctvo gréckeho bankového účtu“, ako aj zo zhrnutia odpovedí výskumných pracovníkov obsiahnutého v uvedenej správe vyplýva, že pokiaľ ide o väčšinu výskumných pracovníkov, títo skutočne vedeli o tom, že na ich mená boli zriadené bankové účty a že boli uskutočnené platby v ich prospech. Platí teda, že hoci zo všetkých odpovedí výskumných pracovníkov vyplýva, že všetci vedeli, že ich mená sa spájajú s projektom, v spornej tlačovej správe sa nesprávne uvádza, že o tom žiadny výskumný pracovník nevedel. Okrem toho posúdenie Všeobecného súdu, podľa ktorého sa v tejto tlačovej správe chcelo povedať „niektorí“ výskumní pracovníci, pričom bol použitý pojem „žiadny“, predstavuje skreslenie tejto správy.

74 V druhom rade, pokiaľ ide o bod 169 napadnutého rozsudku, odvolateľka poznamenáva, že z bodu 2.3.3.1 záverečnej správy úradu OLAF vyplýva, že jediné, čo sa jej vytýkalo ako pokus mariť vyšetrovanie, bolo to, že zaslala jedinú elektronickú správu jednému výskumnému pracovníkovi. Aj za predpokladu, že by zaslanie tejto jedinej správy, v ktorej odvolateľka jednoducho len výskumnému pracovníkovi oznámila, že nie je povinný odpovedať na dotazník úradu OLAF, mohlo byť kvalifikované ako pokus mariť vyšetrovanie, konštatovanie uvedené v bode 169 napadnutého rozsudku, podľa ktorého „viackrát kontaktovala niektorých výskumných pracovníkov“, predstavuje zjavné skreslenie skutkového stavu.

75 Podľa názoru Komisie Všeobecný súd v bode 157 napadnutého rozsudku správne rozhodol, že úrad OLAF v spornej tlačovej správe neuverejnil nesprávne informácie, ktoré by skresľovali závery jeho záverečnej správy. V každom prípade platí, že len dostatočne závažné porušenie zásady náležitej starostlivosti môže viesť ku vzniku mimozmluvnej zodpovednosti Únie.

76 Okrem toho tvrdenia odvolateľky smerujúce proti bodu 169 napadnutého rozsudku treba tiež odmietnuť. Na podporu namietaného údajného skreslenia sa totiž odvolateľka odvoláva na určité konkrétne prvky záverečnej správy úradu OLAF, pričom táto nevzala do úvahy skutočnosť, že v iných prvkoch uvedených v tejto istej správe sa uvádza, že odvolateľka tiež kontaktovala jedného výskumného pracovníka, aby ho informovala o tom, že nie je povinný úradu OLAF odpovedať, a ďalšieho výskumného pracovníka, aby opravil svoje pôvodné odpovede. Okrem toho úrad OLAF konštatoval, že skutočnosť, že niektorí výskumní pracovníci počas toho istého obdobia spontánne vzali späť alebo zmenili svoje pôvodne poskytnuté odpovede, predstavuje nepriamy dôkaz o tom, že títo výskumní pracovníci dostali e-maily s podobným obsahom.

2. Posúdenie Súdnym dvorom

77 V bode 157 napadnutého rozsudku Všeobecný súd okrem iného rozhodol, že zo spisu vyplýva, že keď úrad OLAF v piatom odseku spornej tlačovej správy použil formuláciu „žiadny z týchto výskumných pracovníkov nevedel“ na označenie „niektorých výskumných pracovníkov“, neuverejnil nesprávne informácie, ktoré by skresľovali závery jeho záverečnej správy. V bode 169 tohto rozsudku, pokiaľ ide o zmienku o údajných „pokusoch“ o marenie vyšetrovania zo strany odvolateľky uvedenú vo štvrtom odseku tejto tlačovej správy, Všeobecný súd konštatoval, že tak ako vyplýva zo záverečnej správy úradu OLAF, tento úrad počas svojho vyšetrovania zistil, že odvolateľka viackrát kontaktovala niektorých výskumných pracovníkov a že tieto úkony považoval za kladenie prekážok jeho vyšetrovaniu.

78 Treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry musí skreslenie zjavne vyplývať z listín založených v spise bez toho, aby bolo potrebné vykonať nové posúdenie skutkového stavu a dôkazov (rozsudok z 25. júla 2018, Orange Polska/Komisia, C-123/16 P, EU:C:2018:590, bod 75 a citovaná judikatúra). O skreslenie ide vtedy, ak sa bez poukazovania na nové dôkazy hodnotenie existujúcich dôkazov javí ako zjavne nesprávne (rozsudok zo 17. júna 2010, Lafarge/Komisia, C-413/08 P, EU:C:2010:346, bod 17 a citovaná judikatúra).

79 Okrem toho hoci skreslenie dôkazov môže spočívať vo výklade dokumentu v rozpore s jeho obsahom, musí zjavne vyplývať zo spisu predloženého Súdnemu dvoru a jeho predpokladom je, že Všeobecný súd zjavne prekročil hranice primeraného posúdenia týchto dôkazov. V tejto súvislosti nestačí preukázať, že dokument mohol byť vykladaný odlišne od výkladu, ktorý zvolil Všeobecný súd (rozsudok zo 16. februára 2023, Komisia/Taliansko a Španielsko, C-635/20 P, EU:C:2023:98, bod 127, ako aj citovaná judikatúra).

80 Vzhľadom na túto judikatúru by skutkové zistenia Všeobecného súdu uvedené v bodoch 157 a 169 napadnutého rozsudku bolo možné spochybniť len vtedy, ak by sa preukázalo, že z dokumentov predložených Všeobecnému súdu zjavne vyplýva, že tieto zistenia sú nesprávne.

81 Pokiaľ ide v prvom rade o bod 157 napadnutého rozsudku, odvolateľka vytýka Všeobecnému súdu, že skreslil tak spornú tlačovú správu, ako aj závery záverečnej správy úradu OLAF.

82 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že úrad OLAF v tretej vete piateho odseku spornej tlačovej správy uviedol, že „skontaktoval niektorých výskumných pracovníkov, ktorí sa mali zúčastňovať na výskumnom projekte“. Konštatovanie uvedené v nasledujúcej vete, podľa ktorého „žiadny z nich nevedel, že sa jeho meno spája s daným projektom, ani nemal vedomosť o bankových účtoch zriadených na ich mená alebo o akejkoľvek platbe v ich prospech“, tak teda treba chápať v tom zmysle, že sa vzťahuje na všetkých výskumných pracovníkov, ktorých úrad OLAF skontaktoval.

83 Po prvé preto platí, že keď Všeobecný súd v uvedenom bode 157 poskytol výklad vyššie uvedenej vety spornej tlačovej správy v tom zmysle, že úrad OLAF chcel konštatovať, že niektorí výskumní pracovníci, s ktorými sa skontaktoval, nevedeli, že ich mená sa spájajú s daným projektom, a nevedeli ani o bankových účtoch zriadených na ich mená alebo o akejkoľvek platbe v ich prospech, hoci pritom spornú tlačovú správu možno chápať len v tom zmysle, že sa týka všetkých výskumných pracovníkov kontaktovaných úradom OLAF, dopustil sa tým skreslenia obsahu tejto tlačovej správy.

84 Po druhé, pokiaľ ide o údajné skreslenie záverov záverečnej správy úradu OLAF, treba uviesť, že z uvedených záverov obsiahnutých v bode 2.3.3.2 tejto správy vyplýva, že desať výskumných pracovníkov, ktorí sa mali zúčastňovať na projekte, odpovedalo na dotazník úradu OLAF a „potvrdilo, že sa zúčastnili na projekte MINATRAN“. Vyplýva z nich aj to, že „niektorí výskumní pracovníci však nepotvrdili ani výdavky, ktoré boli deklarované [univerzitou Aristote] v ich mene, ani vlastníctvo gréckeho bankového účtu“. Za týchto okolností je zjavné, že v rozpore s tým, čo vyplýva zo spornej tlačovej správy, nie je pravda, že úplne všetci vedci, ktorých úrad OLAF kontaktoval, nevedeli o tom, že ich mená sa spájajú s projektom, a nevedeli ani o bankových účtoch zriadených na ich mená či o platbe v ich prospech. Všeobecný súd teda tým, že v bode 157 napadnutého rozsudku uviedol, že úrad OLAF v piatom odseku spornej tlačovej správy neuverejnil nesprávne informácie, skreslil závery uvedenej záverečnej správy.

85 Pokiaľ ide v druhom rade o bod 169 napadnutého rozsudku, zo znenia bodu 2.3.3.1 záverečnej správy úradu OLAF, na ktorý odkazuje odvolateľka, vyplýva, že odvolateľke sa ako pokus mariť vyšetrovanie vytýkalo to, že zaslala elektronickú správu jedinému výskumnému pracovníkovi, pričom však v spornej tlačovej správe sa abstraktne zmieňujú viaceré pokusy o marenie vyšetrovania. Nie je pritom zjavné, že zámerom úradu OLAF bolo taxatívne uviesť v tomto bode záverečnej správy všetky pokusy o marenie vyšetrovania vytýkané odvolateľke.

86 Nie je teda zjavné, že Všeobecný súd skreslil záverečnú správu úradu OLAF, keď v bode 169 napadnutého rozsudku uviedol, že, tak ako vyplýva z tejto správy, úrad OLAF počas svojho vyšetrovania konštatoval, že odvolateľka viackrát kontaktovala niektorých výskumných pracovníkov, a tieto úkony úrad OLAF považoval za kladenie prekážok jeho vyšetrovaniu.

87 Z uvedeného vyplýva, že tretiemu odvolaciemu dôvodu treba vyhovieť len v tom v rozsahu, v akom Všeobecný súd zamietol žalobný dôvod založený na porušení práva na riadnu správu vecí verejných, pokiaľ ide o piaty odsek spornej tlačovej správy.

88 Vzhľadom na to, že prvému a druhému odvolaciemu dôvodu, ako aj časti tretieho odvolacieho dôvodu sa vyhovelo, je potrebné zrušiť napadnutý rozsudok v rozsahu, v akom ním Všeobecný súd zamietol žalobné návrhy spočívajúce v tom, aby sa Komisii uložila povinnosť nahradiť ujmu vyplývajúcu z toho, že úrad OLAF porušil povinnosti, ktoré prináležia tomuto poslednému uvedenému na základe nariadenia 2018/1725, zásadu prezumpcie neviny a právo na riadnu správu vecí verejných.

89 Vo zvyšnej časti sa odvolanie musí zamietnuť.

VI. O žalobe na Všeobecnom súde

90 V súlade s článkom 61 prvým odsekom druhou vetou Štatútu Súdneho dvora Európskej únie môže tento súd v prípade zrušenia rozhodnutia Všeobecného súdu vydať konečný rozsudok sám, ak to stav konania dovoľuje.

91 V danom prípade to tak nie je.

92 Všeobecný súd totiž nepreskúmal, či úrad OLAF tým, že uverejnil spornú tlačovú správu, porušil prezumpciu neviny uvedenú v článku 9 ods. 1 nariadenia č. 883/2013 a zakotvenú v článku 48 ods. 1 Charty v spojení s článkom 6 ods. 2 EDĽP, a ani to, či by v prípade takéhoto porušenia boli splnené podmienky vyžadované na konštatovanie mimozmluvnej zodpovednosti Únie podľa článku 340 ZFEÚ.

93 Za týchto okolností stav konania nedovoľuje, aby Súdny dvor sám vydal konečný rozsudok vo veci.

VII. O trovách

94 Vzhľadom na to, že vec sa vracia Všeobecnému súdu, o trovách odvolacieho konania sa rozhodne neskôr.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (šiesta komora) rozhodol takto:

1. **Rozsudok Všeobecného súdu Európskej únie zo 4. mája 2002, OC/Komisia (T-384/20, EU:T:2022:273), sa zrušuje v rozsahu, v akom ním Všeobecný súd zamietol žalobné návrhy spočívajúce v tom, aby sa Európskej komisii uložila povinnosť nahradiť škodu vyplývajúcu z toho, že Európsky úrad pre boj proti podvodom (OLAF) porušil povinnosti, ktoré mu prináležia na základe nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1725 z 23. októbra 2018 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov inštitúciami, orgánmi, úradmi a agentúrami Únie a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 45/2001 a rozhodnutie č. 1247/2002/ES, ako aj na základe zásady prezumpcie neviny a práva na riadnu správu vecí verejných.**

2. **Vo zvyšnej časti sa odvolanie zamieta.**

3. **Vec T-384/20 sa vracia Všeobecnému súdu Európskej únie na ďalšie konanie.**

4. **O trovách konania sa rozhodne neskôr.**

Podpisy